

3. Михайличенко О. В. Украинское народоведение: очерки об Украине и украинцах / О. В. Михайличенко. – LAP LAMBERT Academic Publishing, 2015. – С. 177–178.
4. Сикорская Л. Е. Добровольческая деятельность как школа нравственного становления молодежи / Л. Е. Сикорская, В. А. Ситаров // Знание. Понимание. Умение. – 2009. – №4. – С. 127.
5. Стародымов Н. А. Движение сестер милосердия – 150 лет / Н. А. Стародымов // Благотворительный фонд Вдохновение: (сайт). [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.vdohnovenie.org/blago/history/sestri.php>
6. Храпоничева Е. П. Дома трудолюбия. История создания в XIX веке рабочих домов и домов призрения / Е. П. Храпоничева // Россия в красках: (сайт) [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://ricolor.org/history/rt/blg/rd/>
7. Хулин А. А. Добровольчество как вид благотворительности / А. А. Хулин // Социальная работа. – М. : Высшая школа. – 2003. – №3. – С. 51.

УДК 37.011.32/111.5/37(045)

Чернявська О.
Національна металургійна академія України

СТАВЛЕННЯ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ ДО НАВЧАЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ І ДО НАВЧАННЯ ЗАГАЛОМ

У статті проаналізовано результати анкетування учнів ДРЦПТО м. Дніпропетровська з метою визначення основних мотивів навчання у професійно-технічному навчальному закладі, ставлення до навчальних предметів і перспективам отримання майбутньої професії. Встановлено доволі високий рівень позитивної мотивації до навчання предметам суспільно-гуманітарного циклу та свідоме ставлення до можливостей подальшого працевлаштування відповідно до потреб інформаційно-технологічного суспільства.

Ключові слова: учнівська молодь, мотивація, інтерес, анкетування.

Чернявская Е. Отношение учащейся молодежи к учебным предметам и обучению в целом.

В статье проанализированы результаты анкетирования учащихся ДРЦПТО г. Днепропетровска с целью определения основных мотивов учения в профессионально-техническом учебном заведении, отношения к учебным предметам и перспективам получения будущей профессии. Установлен довольно высокий уровень положительной мотивации к обучению предметам общественно-гуманитарного цикла и сознательное отношение к возможности дальнейшего трудоустройства в соответствии с потребностями информационно-технологического общества.

Ключевые слова: учащаяся молодежь, мотивация, интерес, анкетирование.

Chernyavskaya E. The position of students to academic subjects and learning in generally.

The article served analysis the results of questionnaires of students DRCP TO c. Dnipropetrovs'k, to determine their main motivations to study at a building technical secondary school, attitudes towards school subjects and prospects for the future profession. A fairly high level of positive motivation to study the subject of public-humanitarian cycle and a conscious attitude towards the possibility of further employment in accordance with the needs of the information technology society.

Key words: young people, motivation, interest, questionnaire.

У національній системі освіти в Україні, у тому числі й професійно-технічній освіті, нині здійснюється теоретико-методологічне обґрунтування основних напрямів розвитку та подальшої модернізації. Пріоритетними ідеями педагогіки стають теорії, спрямовані на вивчення унікальності кожного учня, врахування його інтересів і системи цінностей, що вимагає індивідуалізувати процес навчання [6].

Президент Національної академії наук України Патон Б. С. в одному з листів наголошує на тому, що діючі механізми відтворення робітничих ресурсів не повною мірою забезпечують підготовку кваліфікованих робітників відповідно до вимог роботодавців. Через низьку мотивацію молоді до трудової діяльності як робітників значно скоротилася їхня підготовка до виробництва. Федерація роботодавців України у спеціальному зверненні до Верховної Ради також зазначає, що нині діюча система професійно-технічної освіти, яка є базовою у поповненні робітничих ресурсів, не здатна надавати високоякісні послуги, які потребує економіка [2].

Сучасний стан розвитку професійно-технічної освіти характеризується слабким проявом інтересу учнів до набуття загальних і спеціальних знань у контексті майбутньої професійної діяльності. Спостерігається досить низький рівень мотивації учнівської молоді не лише до навчання, отримання професії, а й до дотримання здорового способу життя та фізичного виховання, що призвело до зниження рівня їх фізичного здоров'я.

Проблема мотивації навчання давно стоїть перед педагогічною теорією та практикою. Аналіз спеціальної літератури показав, що питанню визначення основних мотивів і потреб до навчання приділяється велика увага. Проблему формування мотивації до навчання досліджували такі вчені, як: К. Д. Бабанський, Г. П. Бевз, А. К. Маркова, А. Маслоу, М. І. Махмутов, С. Л. Рубінштейн, М. М. Скаткін та ін. Зокрема, О. А. Реан і Т. В. Андреева доводять, що висока позитивна мотивація може компенсувати відсутність високих здібностей. Ряд авторів [4, 11] стверджують, що мотиваційна сфера піддається формуванню у процесі соціального, психологічного, інтелектуального та рухового виховання, а Є. П. Ільїн визначив найважливіші чинники, які значно впливають на формування позитивних мотивів до навчання [8; 10].

У педагогіці термін «інтерес» розглядають як: активну спрямованість людини на той чи інший предмет або явище дійсності, пов'язану з позитивними емоціями ставлення до пізнання, до оволодіння тією чи іншою діяльністю [9].

Інтерес є складною і багатогранною категорією. Він формується і розвивається в процесі різних видів діяльності: ігрової, навчальної, трудової, суспільної – і залежить від умов життя, навчання і виховання. Отже, інтерес завжди має вибірковий характер і відіграє виняткову роль у виконанні будь-якої діяльності людини. Він є одним із найбільш суттєвих стимулів нагромадження людиною знань, розширення її світогляду, підвищення пізнавальної активності, а також важливою умовою творчого ставлення до роботи і навчання [1].

Мотивація – це система чинників, що детермінують поведінку (потреби, мотиви, цілі, наміри, прагнення та ін.) або сукупність причин психологічного характеру, які пояснюють поведінку людини, її спрямованість і активність [7].

Термін «мотив» є більш вузьким поняттям, ніж термін «мотивація», оскільки мотивація виражає систему детермінуючих чинників (у тому числі мотивів), а мотив указує на причину, що спонукає до діяльності [1].

Загальне мотивування поведінки можна розглядати як три функції взаємозв'язку: очікування бажаних результатів (оцінка ймовірності); очікування винагороди (де відсутність або невідповідність зв'язку між результатом і винагородою знижують рівень мотивування); валентність (цінність винагороди, яку припускає для себе певна конкретна людина).

Юнацький вік традиційно вважається періодом інтенсивного розвитку самосвідомості особистості, коли зміна соціального статусу, нові системи соціально-економічних і організаційно-управлінських стосунків у суспільстві, соціальні ролі, умови та обставини, розширення контактів і новий зміст професійних вимог входять у життя кожного молодого фахівця та спонукають його до постійного саморозвитку і навчання впродовж усього життя. К. Роджерс писав: «допомогти людям стати особистостями – це значно важливіше, ніж допомогти їм стати математиками або знавцями французької мови» [3].

Мета дослідження – визначення ставлення учнівської молоді до предметів, які вони вивчають у професійно-технічному навчальному закладі та до навчання загалом.

Методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури, анкетування, методи математичної статистики.

З метою вивчення ставлення учнівської молоді до предметів, що вивчаються у ПТНЗ, було застосовано методику Г. М. Казанцевої «Вивчення ставлення до навчальних предметів» [5].

Перший розділ складений з метою виявлення навчальних предметів, яким віддається перевага, другий – причин пріоритетного ставлення до них, третій – з'ясування того, чому учень взагалі вчиться, які мотиви переважають (світоглядні, суспільні, практично значущі, особистісні та ін.). На основі отриманих результатів робиться відповідний висновок про провідні мотиви, що лежать в основі позитивного або негативного ставлення до окремих предметів і до навчання загалом.

До опитування було залучено учнівську молодь ДРЦПТО I та III курсу, яка навчається за будівельними спеціальностями «Опоряджувальник будівельний», «Маляр», «Штукатур. Маляр. Лицувальник-плиточник».

У результаті анкетування з першого розділу серед улюблених предметів 62,79 % учнів обрали фізичне виховання, 44,19 % – українську мову, 30,23 % обрали українську літературу. Також до улюблених предметів учні віднесли: математику – 27,91 %, історію – 23,26 %, інформатику – 18,6 %, фізику та географію – по 16,28 %. Серед спеціальних дисциплін учні обрали: спецтехнологію – 11,63 %, креслення та ділове мовлення – по 6,98 %.

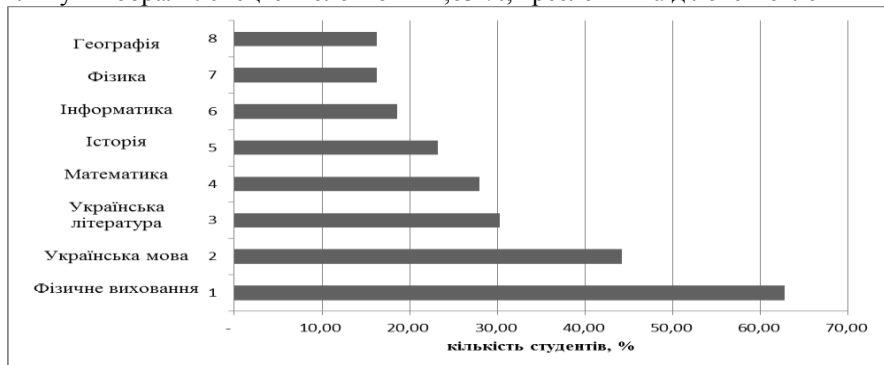

Рис. 3.1. Результати анкетування учнів ДНВЦ № 2 про перевагу ставлення до того чи іншого навчального предмета

У другому розділі анкети з'ясувалися причини вибору того чи іншого предмета. Для позитивного ставлення до навчального предмета учні обрали декілька причин. На першому місці для улюблених предметів вони вказали: «Цей предмет цікавий» – 72,09 %. На другому місці: «Подобається, як викладає вчитель» і «Просто цікаво» – 67,44 %. На третьому місці: «Предмет необхідний для майбутньої роботи» і «Отримую задоволення від його вивчення» по 58,14 % кожна причина. Також учнями були вказані такі причини: «У мене хороші відносини з учителем» і «Учитель цікаво пояснює» – 53,49 %, «Предмет сприяє розвитку загальної культури» – 51,16 %, «Предмет легко засвоюється» – 48,84 %, «Предмет необхідно знати» – 46,51 %.

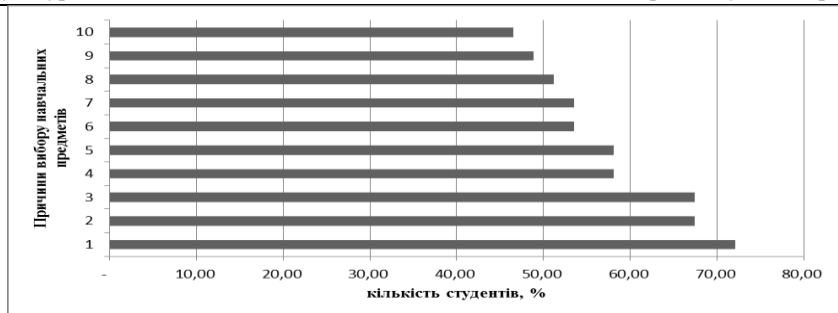

Рис. 3.2. Результати анкетування учнів ДНВЦ № 2 щодо причин вибору навчальних предметів, яким віддається перевага

- 1 – «Цей предмет цікавий»;
- 2–3 – «Подобається, як викладає вчитель» і «Просто цікаво»;
- 4–5 – «Предмет необхідний для майбутньої роботи» і «Отримую задоволення від його вивчення»;
- 6–7 – «У мене хороші відносини з учителем» і «Учитель цікаво пояснює»;
- 8 – «Предмет сприяє розвитку загальної культури»;
- 9 – «Предмет легко засвоюється»;
- 10 – «Предмет необхідно знати».

Серед основних причин вказаних учнями для предметів, що не подобаються, були такі: «Не отримую задоволення від його вивчення» – 48,84 %, «Предмет важко засвоюється» – 46,51 %, «Просто не цікаво» – 44,19 %, «Не подобається, як викладає вчитель» і «Цікаві лише окремі факти» по 37,21 % обидві; «Цей предмет не цікавий» – 32,56 % та «Вчитель нецікаво пояснює» – 30,23 %.

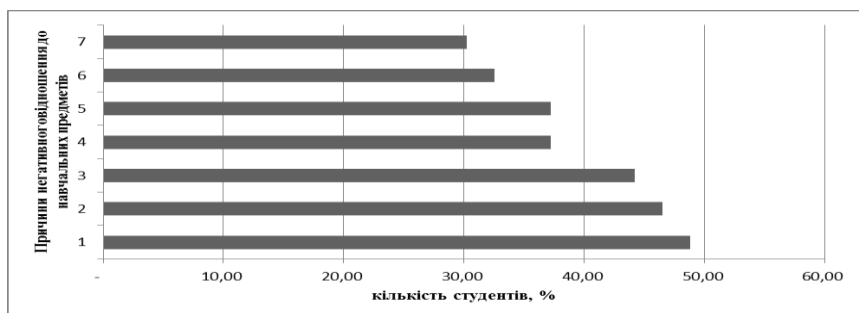

Рис. 3.4. Результати анкетування учнів ДНВЦ № 2 щодо причин негативного ставлення до навчальних предметів

- 1 – «Не отримую задоволення від його вивчення»;
- 2 – «Предмет важко засвоюється»;
- 3 – «Просто не цікаво»;
- 4–5 – «Не подобається, як викладає вчитель» і «Цікаві лише окремі факти»;
- 6 – «Цей предмет не цікавий»;
- 7 – «Учитель нецікаво пояснює».

У третьому розділі анкети учням необхідно було обрати і підкреслити або дописати відсутні твердження, які, на їх думку, відповідають мотивам і ставленню до навчання взагалі. При визначенні мотивів учнів до навчання взагалі, з тих що були вказані в анкеті, найбільший відсоток отримали твердження «Хочу навчитися самостійно працювати» – 65,12 %. Також учні обрали: «Хочу отримати повні та глибокі знання» і «Хочу бути корисним громадянином» – по 51,16% обидві відповіді. По 48,84 % набрали відповіді «Хочу бути грамотним» і «Для розширення розумового кругозору». До основних мотивів, що сприяють навчанню, учні віднесли також «Бажання вчитися» – 41,86 %, «Бажання бути розумним і ерудованим» – 30,23 % і «Бажання вчитися» – 30,23 %. До списку стверджень учні самостійно дописали: «Подобається сперечатися з учителем», «Це допоможе у житті», «Просто цікаво», «Це весело» і «Допоможе влаштуватися на гарну роботу».

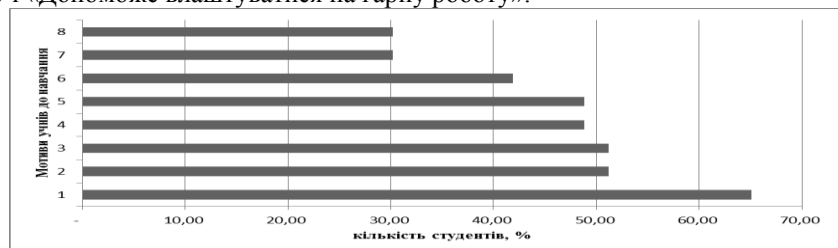

Рис. 3.5. Результати анкетування учнів ДНВЦ № 2 щодо мотивів навчання взагалі

- 1 – «Хочу навчитися самостійно працювати»;
- 2–3 – «Хочу отримати повні та глибокі знання» і «Хочу бути корисним громадянином»;

4–5 – «Хочу бути грамотним» і «Для розширення розумового кругозору»;

6 – «Бажання вчитися»;

7–8 – «Бажання бути розумним і ерудованим» та «Бажання вчитися».

Отримані результати анкетування свідчать про те, що учні ПТНЗ віддають перевагу предметам суспільно-гуманітарного циклу: фізичне виховання, українська мова і українська література. Предмети природничо-математичного циклу викликають труднощі під час навчання. Велике значення для учнів при виборі навчальних предметів, яким надається перевага, має зміст навчальної програми з предмета. З отриманих відповідей стає зрозумілим, що не останню роль у пріоритетах навчання з тих чи інших навчальних предметів відіграє вчитель, його ставлення до предмета, його професіоналізм, його творчий підхід до роботи, його ставлення до учнів. Віддаючи перевагу тому чи іншому предмету, учні також замислюються над його важливістю та необхідністю для майбутньої роботи. Негативне ставлення учнів до навчальних предметів пов'язано з відсутністю зацікавленості та труднощами засвоєння матеріалу. При визначенні ставлення учнів до навчання, можна зазначити їх свідоме ставлення і розуміння того, що на даному етапі їх життєвого шляху навчання в ПТНЗ дуже важлива сходинка до майбутнього працевлаштування.

ЛІТЕРАТУРА

- Агапова М. Б. Категоріальний аналіз поняття “професійний інтерес учнів професійно-технічних навчальних закладів” / М. Б. Агапова // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2006. – Вип. 29. – С. 111–114.
- Головінов В. Про участь центральних та регіональних органів виконавчої влади, об'єднань роботодавців у формуванні трудового потенціалу держави та професійній підготовці кваліфікованих робітників для сучасної економіки України [Електронний ресурс] / Василь Головінов // Режим доступу: http://kno.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/publish/article?art_id=51981&cat_id=44731
- Злочевська Л.С. Роль мотивації у формуванні професійної кар'єри учнівської молоді ПТНЗ: арттерапевтичний підхід / Л. С. Злочевська // Сучасні проблеми професійної орієнтації учнівської молоді в умовах ринкової економіки: збірник матеріалів круглого столу, 12 травня 2011 року, м. Київ / [за ред. Д. О. Загатнова]. – К. : Видавничий центр ППО НАПН України, 2011. – С. 81-85.
- Іванова Г.Є. Роль фізичної культури в формуванні здорового способу життя студентів технічного вузу / Г. Є. Іванова // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2003. – № 10. С. 29-34.
- Ильин Е.П. Мотивация и мотивы / Е. П. Ильин. – СПб. : Питер, 2006. – 512 с.
- Кулик С.В. Концептуальні зміни в змісті професійної і технологічної освіти / С.В.Кулик // Звітна науково-практична конференція НАПУ України. Інститут професійно-технічної освіти НАПН України. – К. : ППО НАПН України, 2011. – С. 7–11.
- Мурнина А.С. Формирование у учащихся ПТУ интереса к чтению научно-популярной литературы : дис... канд. пед. наук : 13.00.01 / Мурнина Анна Сергеевна. – К., 1990. – 196 с.
- Наукові дослідження - теорія та експеримент 2007 [Текст] : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. - Полтава : ІнтерГрафіка, 2007 - Т. 4 : Матеріали третьої міжнародної науково-практичної конференції, 14-16 трав. 2007 р., м. Полтава / відп. за вип. С. І. Бабич. - 2007. - 146 с. : іл., табл. - Бібліогр. в кінці ст.
- Педагогічний словник / [редкол. : М. Д. Ярмаченко, І. А. Зязюн, В. М. Мадзігон, Н. Г. Ничкало та ін. ; за ред. М. Д. Ярмаченко.] – К. : Пед. думка, 2001. – 516 с.
- Психологія діяльності та навчальний менеджмент : [навч. посіб.] / Артюшина М. В., Журавська Л. М., Колесніченко Л. А. та ін. ; за заг. ред. М. В. Артюшиної]. – К. : КНЕУ, 2008. – 336 с.
- Путров С. Ю. Мотиви до занять фізичним вихованням студентів технічного університету / С. Ю. Путров, Л. П. Сущенко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2006. – № 4. С. 151-153.

УДК 37.013

Шапкина Н. М.

Київський національний лінгвістичний університет

РОЗВИТОК ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ СПРАВИ У КОНТЕКСТІ ОСВІТНІХ ПРОЦЕСІВ У СЕРЕДНЬОВІЧНІЙ ЄВРОПІ

У статті розкривається роль перекладацької справи у контексті розвитку освіти у Європі доби середньовіччя. Визначаються етапи та особливості розвитку науки, освіти, перекладацька діяльність відомих філософів і богословів.

Ключові слова: переклад у Середньовічній Європі.

Шапкина Н.Н. Развитие переводческой деятельности в контексте просветительских процессов Средневековой Европы.

В статье раскрывается роль переводческого дела в контексте развития образования в Средневековой Европе. Определяются этапы и особенности развития науки, образования, переводческой деятельности известных философов и богословов.

Ключевые слова: перевод в Средневековой Европе.

Shapkina N. The development of translation activity in the context of educational processes of Medieval Europe.

The article explores the role of the translation business in the context of the development of education in Srednekovy Europe. Defined stages and features of the development of science, education, translation work of famous philosophers and theologians.

Key words: translation in Medieval Europe.